

Punkt nr. 185

Vores land har i de seneste 14 måneder befundet sig i en særdeles vanskelig situation. Som bekendt er det beklageligt, at der gentagne gange – helt frem til i dag – er blevet fremsat udtalelser fra USA om, at Grønland ønskes overtaget og styret.

USA's præsident har med mange forskellige formuleringer givet udtryk for, at Grønland bør overtages og bringes under amerikansk kontrol. Det skete første gang i 2019, og udmeldingerne blev gentaget i en mere skærpet form ved udgangen af 2024.

USA's præsident har – både før sin indsættelse i begyndelsen af 2025 og efterfølgende – fortsat fremsat disse udtalelser uden at trække dem tilbage. Samlet set er budskabet og målsætningen klar: Grønland skal overtages og styres af USA.

Dette er desværre fortsat gældende og uændret. For nylig er muligheden for en militær overtagelse blevet afvist, men synet på Grønland og på befolkningen har ikke ændret sig: Grønland skal knyttes til USA og styres derfra.

Fra amerikansk side søges der veje til ejerskab og kontrol over Grønland. Blandt udtalelserne indgår også, at Grønland kan købes som en handelsvare, og at enkeltpersoner blandt befolkningen kan købes. Det er desuden blevet sagt, at hvis Grønland ikke styres af USA, vil andre magter overtage landet. Et andet budskab har været, at befolkningen derved vil opnå større velstand. Samtidig hævder USA, at Danmark, NATO, europæiske lande ikke kan garantere, at Grønland ikke overtages af Rusland eller Kina – og at kun USA kan sikre dette.

Udtalelserne har varieret fra dag til dag, og det er ikke alene præsidenten, der har ytret sig. Tætte samarbejdspartnere og centrale beslutningstagere har siden årsskiftet løbende fremsat forskellige udtalelser, herunder nogle med et nedladende og splittende sigte rettet mod Grønland og befolkningen.

Dette har – ikke overraskende – skabt stor utryghed hos os alle. Nogle af vores landsmænd har svære søvnproblemer, børn mærker de voksnes bekymring og angst, og vi lever alle med en konstant usikkerhed om, hvad der kan ske i morgen.

Fra Naalakkersuisuts side vil vi sige det helt klart: Dette er fuldstændig uacceptabelt. Og det er blevet sagt tydeligt og klart.

Men ord alene er ikke nok. Gennem det seneste år – og i endnu højere grad siden årsskiftet – har Naalakkersuisut arbejdet intensivt for at beskytte Grønland.

I dette arbejde har fokus været på at forsvare Grønlands værdighed og position, vort lands grænser samt respekten for internationale regler og love. Vi har fastholdt, at de rette kanaler skal anvendes, og at dialog skal føres gennem gensidig tillid – og det fastholder vi fortsat.

Naalakkersuisut arbejder for at beskytte det Grønland, vi kender, og de grundlæggende muligheder, der er opbygget. Grønland er vores børns arv og kan hverken købes eller sælges. Vi er en del af Kongeriget, og Grønland fortsætter sin udvikling i henhold til Selvstyreloven – og skal ikke styres udefra.

I forbindelse med udtalelserne om overtagelse, styring og ejerskab af Grønland har Danmark været en tæt samarbejdspartner for Naalakkersuisut. Det er vi forpligtet til juridisk – men samarbejdet rækker videre end lovgivningen alene.

Grønland er via Kongeriget Danmark medlem af NATO. USA har som ledende NATO-land været blandt vores tætteste samarbejdspartnere siden Anden Verdenskrig, ikke mindst på det forsvarsmæssige område.

Siden 2019 har Naalakkersuisut og tidligere regeringer i stigende og mere direkte grad fået indflydelse på Grønlands rolle i forsvarsspørgsmål inden for Rigsfællesskabet – og denne inddragelse er fortsat blevet styrket.

Grønland er i stigende grad blevet inddraget i aftaler om arktisk forsvar, og Naalakkersuisuts indsats på dette område er blevet udvidet. I den seneste valgperiode har Grønland blandt andet fået en repræsentant ved NATO for at sikre, at Grønlands forsvarsinteresser og målsætninger varetages direkte i samarbejde med Danmark.

I løbet af det seneste år har Naalakkersuisut haft omfattende dialog med EU's medlemslande, og denne indsats er blevet intensiveret siden årets begyndelse. Danmark er en tæt partner med det formål at tale med én samlet stemme, som ét Kongerige. Det må siges at være lykkedes.

Vi står ikke alene, og vi er beskyttet. Alle EU-lande bakker os op. Da truslerne begyndte ved årets start, reagerede europæiske NATO-lande og statsledere omgående med støtteerklæringer. Her blev respekten for Kongerigets grænser og Grønlands Selvstyre tydeligt understreget.

I den forbindelse er det vigtigt at understrege: Selvom det direkte handler om Grønland, handler dette også om NATO's fremtid, beskyttelsen af den vestlige verden og det globale demokrati.

Hvis internationale love og regler – ikke mindst landegrænser og national suverænitet – ikke respekteres, risikerer stormagter at opdele verden, hvorved frihed og selvbestemmelse ikke længere vil eksistere.

Som jeg indledningsvis sagde, befinder vi os fortsat i en alvorlig situation. Naalakkersuisut har gentagne gange – også selv om de seneste to forsøg ikke er lykkedes – opfordret til, at Danmark og Grønland i fællesskab kontakter USA for at sikre dialog ad de rette kanaler. Dette er nu lykkedes, og de ansvarlige for udenrigsanliggender har for nylig mødtes. Det har resulteret i, at dialog på højt embedsmandsniveau nu igangsættes.

Dialogen er indledt, og Naalakkersuisut vil arbejde målrettet for, at den fører til konkrete resultater.

Samtidig vil vi fortsat styrke den tætte dialog med de vestlige lande sammen med Danmark og arbejde for et endnu tættere samarbejde med EU.

Sammenhold er det allervigtigste i denne tid – i NATO, i EU, i Kongeriget og ikke mindst her i Grønland.

Vi må stå sammen om at beskytte det Grønland, vi kender.

Vi må stå sammen om at værne vores Selvstyre inden for Kongerigets rammer, vores mulighed for selv at beslutte vores fremtid og fortsætte vores udvikling.

Vi må stå sammen om at forsvare international ret, gensidig respekt og demokratiet.